

Kimse ifade özgürlüğünü kullandığı için sınır dışı edilemez!

Bir sokak röportajında, mültecilerin muz yediği fakat Türkiyeli vatandaşların yiyemediği söylemi üzerine mülteciler, sosyal medya kanalları üzerinden tepki videoları paylaşmışlardır.

Yıllardır özellikle siyasilerin ve medyanın hedef göstermesi sonucunda derinleşen ekonomik krizin tüm sorumlusunun mülteciler olarak görülmesi kutuplaşmayı arttırmıştır. Bir arada yaşama yönelik bir söylemin hâlâ oluşturulmamış olması ise, bugünkü çatışmaların kaynağını oluşturmaktadır.

Göç İdaresi Başkanlığı, 27 Ekim 2021 tarihinde yaptığı basın açıklamasında, bu söyleme tepki veren kişileri “provakatör” olarak belirtmiş ve 7 kişi hakkında sınır dışı kararı verileceğini duyurmuştur. Daha sonra, konuyla ilgili “provakatör” paylaşım yapan 11 kişinin gözaltına alındığına ve bu “provakatör” videoları paylaşan 31 kişinin de kimliğinin belirlendiğine dair haberler medyada yer almıştır.

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne taraftır ve sözleşmenin 10. Maddesi “Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamları tarafından müdahale edilmeksizin ve ulusal sınırlar dikkate alınmaksızın, görüş sahibi olma, bilgi ve düşünceleri edinme ve yayma özgürlüğünü içerir” der.

Ayrıca, 1951 Mültecilerin Hukuku Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi’nin 33. Maddesine göre "Hiçbir taraf devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir"; bu maddeye ülkelerin çekince koyma hakkı tanınmamaktadır.

6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 54. Maddesi kimlerin sınır dışı edilebileceğini belirtir. Şiddet içermeyen, şiddeti özendirmeyen, muz yiyerek bir tepki ortaya koyan eylem, YUKK 54. Maddenin hiçbir bendinde sınır dışı nedeni olarak belirtilmemektedir. Böyle bir eylemin “kamu düzeni veya kamu güvenliğine tehdit olması” ihtimali ise, ifade özgürlüğüne ağır bir darbe anlamına gelir. YUKK 54. Madde ile birlikte düşünülme zorunluluğu olan, 55. Madde ve amir hüküm niteliğindeki 4. Madde de, muz yeme videosu paylaşımı veya şiddet içermeyen herhangi bir paylaşım veya ifade nedeniyle, bir kişi hakkında sınır dışı kararı alınamayacağına açık bir biçimde hükmeder. Bir suç varsa, şiddet içermeyen bir tepkiyi tetikleyen ve bu tepkiye karşı, mültecilere yönelik ayrımcılık ve nefret söylemini körükleyen paylaşımlardır.

Mültecilerin sosyal medyada verdiği tepki tamamıyla ifade özgürlüğü kapsamındadır ve kimse ifade özgürlüğünü kullandığı için sınır dışı edilemez. Türkiye’yi ulusal mevzuatına uymaya ve uluslararası sözleşmelerde verdiği sözü tutmaya davet ediyoruz ve öncelikle söz konusu paylaşımları yapan mülteciler için sınır dışı işlemlerinin bir an önce durdurulmasını talep ediyoruz. Ayrıca, her an, mültecilere yönelik ayrımcı ve nefret söylemi üretenlere karşı gerekli yargısal önlemlerin alınmasını talep ediyoruz.

İMZACI KURUMLAR;

- Eşitlik Çalışmaları Derneği
- Fikir ve Sanat Derneği Çocuk Hakları Merkezi (FİSA)
- Göç Araştırmaları Derneği (GAR)
- Hak İnisiyatifi
- Halkların Köprüsü Derneği
- İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi (İGAM)
- İnsan Hakları Derneği (İHD)
- İnsan Hakları Gündemi Derneği (İHGD)
- İzmir Barosu
- Kaos-GL
- Konak Kent Konseyi Mülteci Meclisi
- Medya ve Göç Derneği
- Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der)
- Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı (TOHAV)
- Van Barosu Göç ve İltica Komisyonu
- Yurttaşlık Derneği